Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 165, JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 26, 1952. VOL. LX.

АТОМОВА ЗБРОЯ ДЛЯ ВСІХ РОДІВ ВІЙСЬКОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Сенатська підкомісія асиґнування видатків одобрила розширення атомової зброї в такому напрямі, щоб усі ділянки військової служби мали її під рукою на випадок потреби. Підкомісія призначила на цю ціль більше ніж половину додаткових видатків, які: вимагає комісія атомової сили, починаючи з 1 липня. Кошти розширення програми досягнуть висоти $3,191,000,000 впродовж наступного скарбового року. Конгресмен Алберт Гор, який часто діє як голова підкомісії, заявив, що ухвала підкомісії дозволяє на повне розгорнення атомової програми, але підкреслив, що комісія не завжди виявляє, кільки точно потрібно їй грошей на якийсь проєкт. Тому на тепер підкомісія обмежилася до признання таких видатків, які вважала за необхідні, а пізніше можуть прийти нові. Гордон Дін, голова федеральної комісії атомової сили, заявив перед підкомісією асиґнування видатків, що тепер змінено повнотою погляд на спосіб вживання атомової зброї у війні „Тепер уже неможливо розцінювати придатність атомової зброї в такім напрямі, як це сталося в Гірошімі, для нападу на міста й промислові осередки" — казав Дін. — „Вже придумано цілу низку атомової зброї, якої можуть вживати не тільки стратегічні бомбардувальники, але й приземні повітряні відділи, а теж армія й Фльота. Департамент оборони свідомий таких перемін у розвитку цієї сили і тому атомова зброя включена вже в пляни дій усіх трьох ділянок збройної служби". — У деяких фахових колах обговорюють уже можливий вжиток водневої бомби, одначе урядові кола нічого про це не кажуть. З Гановер, у стейті Ню Гемшир, звідомляють, що член комісії атомової сили, Кайт Гленнан, у промові на зібранні Американського Товариства Виховання Інженерів заявив, що Злучені Держави приготовані до масової продукції „багатьох родів" нищівної атомової зброї і роблять помітні кроки в розвитку нових родів.

Випрацьовано плян договору в сталеварнях

Вашингтон. — Сталеварне підприємство Ветлегем Стіл Компані і юнія сталеварних робітників осягнули порозуміння в справі закінчення страйку в сталеварнях, одначе на зібранні підприємців інших сталеварень цей проєкт відкинено. Особи поінформовані з сталеварними справами кажуть, що умова охопила дві останні точки, що стоять на перешкоді до підписання контракту, а з тим і до повороту робітників до праці. Це платня взад і „юнійна робітня". Пропозицію в справі юнійної робітні змінено в тому напрямі, щоб вільно було новим робітникам працювати в фабриці впродовж тридцяти днів і щойно опісля приступити до юнії. З інших справ, що стоять у зв'язку з сталевим страйком, помітні такі потягнення: сенатська комісія праці одобрила два законопроєкти, що дозволяють урядові захопити сталеварні на випадок страйку, але з правом вета для Конґресу, однак конґресовий демократичний комітет стратеґії не хоче передавати палаті цей проєкт до вирішення під теперішній час. Не осягнено ще порозуміння щодо плянів відкриття деяких сталеварень для продукції оборонних матеріялів.

Тафт висловлюється в передвиборчих промовах про закордонну політику

Герші, Па. — На сніданні виданому в честь п'ятидесяти семи делеґатів з Пенсилвенії на Краєву Републіканську Конвенцію, виступив з промовою сенатор Тефт, що, осуджуючи сучасну закордонну політику уряду, висловився про свого конкурента на номінацію на президента, генерала Айзенгавера, як про політика, що страшить публіку. Під час численних нарад, сенатор висловився про найрізніші справи державного значення, зазначивши свою підтримку задум бомбувати комуністичні бази в Манджурії, як цього домагався ще в 1950 році ген. МекАртур. На запитання, чи він не думає, що йде „гра з вогнем", коли бомбуються ворожі об'єкти на самій границі з Манджурією, сенатор відповів, що він не думає, щоб це викликало вибух третьої світової війни, чи щось подібне. Проте ці завдання тепер, з огляду на зріст повітряної потуги й протилетунської оборони червоних, дуже утруднені. З розмов із сенатором виявилось, що він цілком поділяє погляди на закордонну політику, що їх свого часу висловлював генерал МекАртур та Джан Доллес.

КОМУНІСТИ ЙДУТЬ ДАЛЬШЕ В ПІДПІЛЛЯ

Вашингтон. — З уваги на нові суворі закони, Комуністична партія в Америці йде дальше в підпілля, як це виказує їхня поведінка в році, що скінчився 30 червня 1951. Едгар Дж. Гувер, голова Федерального Слідчого Бюра, розцінює, що членство в Комуністичній партії впало з числа 51.785 в попередньому скарбовому році до числа 37,-000 в 1951 р. Гувер одначе остерігає, що тисячі осіб, які покинули Комуністичну партію, вважають себе дальше комуністами, хоч не членами партії. Він теж каже, що партія збільшила свої таємні діяння. Напр. тепер висилають спеціяльних післанців для перевоження вістей туди куди це можливе; прилюдних зібрань тепер менше, а якщо їх улаштовують, то не під комуністичними назвами; записки партії, які вказують на її діяльність, нищать, а навіть відраджують приватні наради двох-трьох членів у приватних домах комуністів. Пороблено теж старання настановляти заступників діяльних провідників, щоб вони могли обняти провід на випадок потреби. Гувер признає доцільність Акту Смита, на якого підставі засуджено в Ню Йорку на тюрму провідних комуністів. У зв'язку з розвитком атомової бомби Еф Бі Ай дістало прохання провірити 79,925 осіб, що старалися дістати працю при виробі атомової сили. У попередньому році зголосилося до такої праці тільки 41,099 осіб, а це теж має своє значення, думає директор Еф Бі Ай. Під час слідства, в Комісії Цивільної Служби, звільнено зі служби при атомових проєктах 330 осіб, а 1,503 зреклися праці ще перед слідством, а 1,837 відійшли добровільно під час допитів про вірність.

Ловет виявляє, що генеральний штаб дав дозвіл бомбардувати околицю Ялу

Вашингтон. — Роберт А. Ловет, секретар оборони, виявив, що об'єднаний генеральний штаб усіх трьох ділянок збройних сил, як головне дорадче тіло для секретаря оборони, дав спеціяльний дозвіл верховному командувачеві в Кореї, ген. Маркові В. Кларкові, видати наказ збомбардувати північно-корейські електрівні, побудовані над рікою Ялу, на кордоні Манджурії. Ловет виявив теж, що на випадок необхідньої конечности спільний генеральний штаб дасть негайно дозвіл на бомбардування самої Манджурії. Мабуть підо впливом доброго успіху з рейду 500 американських літаків на північно-корейські електрівні, Ловет сказав на пресовій конференції, що вирішення напасти на водноелектричні споруди, було подиктоване чисто військовими причинами, а не політичними. У відповідь на інший запит Ловет заявив, що він одобрив плян прийняти високого британського офіцера до штабу генерала Кларка. Таке призначення було обговорюване підчас триденних відвідин британського маршала, Ирла Александра в департаменті оборони. Лорд Александер недавно відвідав Корею і дискутував справи, зв'язані з переговорами про перемиря, щоб міг вияснити їх опісля британським критикам, які роблять закиди команді Об'єднаних Націй. Він склав візиту президентові в Білому Домі і вже від'їхав до Великобританії.

Продукція зброї зросла всемеро від вибуху корейської війни

Ню Йорк. — Знавець мобілізаційних справ щоденника „Ню Йорк Таймс", А. Г. Раскін, почав друкувати низку своїх спостережень з осягів американської мобілізації від вибуху війни в Кореї, тобто впродовж двох років. З уваги на те, що тепер у підготовці до виборчої акції, появляється багато нападів на уряд, а з цим іде відбивання критичних завваг, автор статтей намагається поінформувати публіку, як у дійсності стоять тепер мобілізаційні справи і підготова до оборони. У першій статті Раскін твердить, що американська продукція зброї зросла в семеро від часу вибуху війни, а підготова до оборони досягла двох третин складених плянів. Одначе, щоб повнотою зрівнятися з російськими чисельними досягнення в повітрі, Америці потрібно ще найменше три роки часу. Складачі мобілізаційно-оборонних плянів не турбуються закидами і твердять, що оборонна праця поступає за плянами, а кошти таких плянів теж не перевищають початкових обчислень. Щодо літаків, то ми продукуємо їх по 800 місячно, тобто чотири рази більше ніж тоді, коли комуністи напали на Південну Корею. В інших ділянках праця теж іде нормально, твердить Раскін.

Сенат одобрив Порторіканську конституцію

Вашингтон. — Сенат Злучених Держав одобрив нову конституцію Порто Ріка з деякими поправками. Голосуванням „на око" Сенат ухвалив резолюцію, щоб ратифікувати конституцію, яка признає островові Порто Ріко право встановляти собі місцеву владу, одначе з деякими змінами. Конституція, в засаді, була ухвалена загальним голосування двома третинами населення острова в березні. Палата Репрезентантів ухвалила була признати цю конституцію теж з деякими поправками, отже треба буде ці зміни узгіднити в конференції. Головна поправка стосується признання хартії прав людини. Сенат побоюється, що цю зміну може ухвалити сама леґіслатура Порто Ріко, тому Сенат застеріг собі одобрення такої зміни.

Кривава боротьба з збунтованими в'язнями в Бразилії

Сао Паульо, Бразилія. — Завзята боротьба з в'язнями, що збунтувалися у в'язниці на острові Анчіста коштує все більше жертв втікачам. Оброївшись у зброю, що її вони захопили з в'язничного арсеналу, в'язні захопили кілька місцевостей на острові й окопавшись в догідних для оборони пунктах, ставлять завзятий опір поліції та військовим відділам. Як повідомив губернатор Сао Паульо, з числа трьохсот збунтованих в'язнів, досі схоплено або забито 176. Багато втікачів потонули, втікаючи на човнах, які були так перевантажені, що доводилось викидати один одного. Частина втікачів наступає на військову академію в Аґуласі, в надії захопити тамошні склади зброї. Керівництво академії, радієвим шляхом, вимагає військової помочі.

Французький клопіт з автономією в Тунісі

Париж. — Французьке Міністерство Закордонних Справ невдоволене тим, що Ассамблея відкинула проєкт автономії для протекторату Тунісу. На цей проєкт не погодилися араби, ні французи. Тепер французький резидент у Тунісі Готеклью мусить працювати в тому напрямку, щоб дістати згоду на новий проєкт самоуправи французьких мешканців у Тунісі та арабських націоналістів. Праця генерального резидента буде важка, бо він не матиме за собою схвалення французького парляменту і тому ще сильніше виступатимуть проти проєкту обидві опозиційні сторони. Представники сильної націоналістичної арабської партії Нео-Детур заявляють, що пропоноване право „вета" для французького резидента робить увесь плян самоуправи тільки плащиком для французького панування в Тунісі. Французький резидент мав би право, згідно з новим проєктом автономії, касувати навіть іменування тунісьим беєм членів туніського парляменту. До тринадцятьох держав, які домагаються окремого засідання Ради Безпеки ОН для обговорення туніських справ, прилучилися нові чотири держави: Совєти з трьома голосами і Ґватемаля.

ПОЛІЦІЯ ВТИХОМИРЮЄ ЧЕРВОНИХ В ТОКІО

Японська поліція з успіхом „втихомирила" комуністичних ворохобників в Токіо, де вони намагалися демонструвати проти нового закону, скерованого проти підривних рухів. В результаті „втихомирення" 38 демонстрантів було поранених і 40 заарештованих

Протиамериканські виступи червоних в Японії

Токіо. — В другу річницю корейської війни в цілому ряді японських місцевостей влаштували комуністи протиамериканські демонстрації, що в деяких випадках перемінювались в криваві сутички між демонстрантами і поліцією. До більших заворушень прийшло головно в префектурі Осака в місті Фуіта, недалеко американської авіяційної бази. Червоні демонстранти атакували газоліною поліційні автомашини та поліційні пости та заатакували теж автомашину американського генерала Кларка, намагаючись облити його кислотою. Генерал був легко поранений, але після першої лікарської допомоги знову вернувся до своїх звичайних обов'язків. — Японська поліція, одержавши секретні інформації, що комуністи приготовляють демонстрації, „навіть коли б це коштувало кровопролиття", була ввесь день на поготівлі і не допустила до більших заворушень. Під час демонстрації у Фуіта кількадесять демонстрантів і поліцаїв було поранених.

Алянти рішучі на випадок совєтської провокації в Берліні

Лондон. — Державний секретар Дін Ачесон і британський міністер закорд. справ Ентоні Іден, відбули тут вчора свою першу конференцію в цілій серії нарад на міжнародні теми, та вирішили, що аліянти повинні бути готові, однозгідні і рішучі на випадок дальших совєтських провокацій в Берліні. Обидва державні мужі прийшли до висновку, що мировий контракт з Німеччиною не зможе бути ратифікований і увійти в силу раніше як в жовтні або листопаді цього року, але вони рівночасно висловили багато оптимізму щодо можливостей переведення того договору в життя та користей з нього для аліянтської оборонної справи. Оба міністри закордонних справ очікують ще на французького міністра Шумана, що приїде до Лондону в четвер. Тимчасом в цій англійській столиці відбуваються оживлені дипломатичні наради та конференції між Ачесоном та Іденом, як теж американськими дипломатичними представниками в европейських країнах і англійськими амбасадорами з Близького Сходу, що були покликані до Лондону.

Західно-німецька армія матиме 500,000 вояків

Бонн, Німеччина. — Офіціяльний бюлетень західно-німецького уряду виявляє, що загальна кількість німецьких вояків в рямках европейських збройних сил виноситиме приблизно пів мільйона. Кількість західно - німецьких сухопутніх збройних сил в европейській армії виноситиме в мирних часах 310,000 вояків, а морських і повітряних сил дальших 100,000, так, що загальна сила в мирних часах виноситиме 410,000 вояків. На випадок війни ця сила була б збільшена до кругло 500,000 вояків.

Нова протикомуністична організація в боротьбі за мир

Женева, Швайцарія. — Тут відбуваються наради Міжнародної Конференції Праці, на яких провідник французьких робітників Леон Жуо, відзначений нагородою Нобеля, розпочав акцію для зорганізування нової організації під назвою „Воююча Демократія". Ця нова робітнича організація мала б відобрати від комуністів монополь боротьби за мир. Жуо знає, що комуністи не бажають собі миру в світі, тільки своїм криком за миром бажають спаралізувати оборону вільного світу перед заливом комунізму. Та Жуо свідомий того, що комуністична пропаганда за миром з'єднює їм прихильників не тільки між комуністами, але й між робітництвом та інтеліґенцією інших, некомуністичних партій. Тому треба вирвати цю зброю з рук комуністів та зорганізувати „Воюючу Демократію", яка у всіх державах боролася б за мир. Програма Жуо підкреслює, що Об'єднані Нації — це найкраща дорога до миру. Дехто побоюється, що акція Жуо не зменшить, тільки ще збільшить комуністичні впливи та поширить ті непорозуміння, що вже й тепер існують в Кореї та Північно-Атлантійському Пакті.

Чеський міністер називає християн зрадниками

Відень. — Чеський комуністичний міністер інформації Вацлав Копецки назвав усіх християн, що відвідують церкви, „зрадниками". Копецки промовляв на зборах „Конгресу для поширення політичних і наукових відомостей". Комуністичний міністер заявив, що всі християни — це „проамериканські фашисти" та „іґноранти", яких треба вивести з темноти про помочі „світла марксизму-ленінізму". Дипломатичні обсерватори в Відні міркують, що заяву Копецкого треба вважати новою атакою на мільйони чехів і словаків, що ходять до церков на Богослуження та початком загального протирелігійного комуністичного натиску на повне знищення релігії в Чехах.

ТЕХНІЧНІ ЗМІНИ В „СВОБОДІ"

З сьогоднішнім днем завершено зміни в технічному оформлюванні „Свободи", переходячи з сімох на вісім колонок теж на 2, 3, і 4-тій сторінках, як це вже досі було переведено на першій сторінці. Ця зміна зменшує марґінеси сторінок і тим самим дозволяє на збільшення щоденника щодо кількости поміщуваного змісту, без рівночасного збільшення об'єму.

АЛІЯНТСЬКА АВІЯЦІЯ ЗАВЕРШУЄ ЗНИЩЕННЯ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ В П. КОРЕЇ

Токіо. — Після нищівної атаки на п'ять комуністичних гидравлічних електростанцій в Північній Кореї минулого понеділка, аліянтські літаки з авіоматок та сухопутніх баз повторили вчора атаку, завершуючи знищення тих важливих для ворога стратегічних об'єктів. Проте, вчорашня атака відбулася вже тільки на чотири електростанції і її не повторено на величезну станцію в Супунг на ріці Ялу, яка була на 90% знищена під час першого налету. З цим знищенням червоні в Північній Кореї втратили більше ніж половину усіх своїх продукційних джерел електричної енергії. Налет на електростанції відбувся після масових атак на ворожі воєнні об'єкти безпосередньо за фронтовими лініями. Важкі суперфортеці Б-29 засипали ті електростанції бомбами вагою до 1,500 фунтів. Атаку на фронті виконали з'єднання з японських баз і ця атака вважається за найбільшу для безпосередньої піддержки фронту в корейській війні. — Повітряна розвідка опісля документально виказала, що заатаковані впродовж двох останніх днів гидравлічні електростанції в Північній Кореї, одна з яких була головним доставцем електричної енергії для комуно-китайської індустрії в Манджурії, були майже цілком знищені та практично перестали існувати. Ген. Марк В. Кларк, головний командувач збройних сил Об'єднаних Націй на Далекому Сході, висловив ґратуляції командантові фльоти адміралові Бріскові та командантові далеко-східньої авіяції ген. Вейлендові за „найбільш успішні операції" в знищенні тих важливих ворожих воєнних об'єктів. „Вислід атаки причинився матеріяльно до обмеження ворожого воєнного потенціялу", твердить ген. Кларк в своїх ґратуляційних телеграмах.

ГЕН. КЛАРК ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЧЕРВОНИХ В КОРЕЇ

Токіо. — Ген. Марк В. Кларк, головний командувач аліянтських збройних сил на Далекому Сході, перестерігав вчора комуністів, що на випадок, коли б теперішні переговори в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї не мали успіху і коли б в Кореї знову були відновлені воєнні дії на повну скалю, аліянти не будуть *ними заскочені*. — Ген. Кларк висловив свою перестрогу червоним в своєму посланні до аліянтських вояків з нагоди другої річниці вибуху корейської війни. Він заповів, що місія Об'єднаних Націй для відбиття неспровокованої агресії буде виконана, а вся відповідальність за майбутній мир або війну спадає тепер виключно на ворога. „Ми воліли б — твердив ген. Кларк, — досягнути порозуміння при конференційному столі, але коли ворог волів би вернутись знову до запеклих, кривавих боїв з 1950 і 1951 рр., ми готові!" В своєму посланні аліянтський командант висловлює найвижчі признання аліянтським воякам на фронті, як і аліянтським представникам на переговорах в Панмунджом. „Похід напасника припинено і нашим безпосереднім завданням є запевнити чесне перемир'я — твердить ген. Кларк в своєму посланні. З цеї самої нагоди — другої річниці корейської війни — появились теж відповідні комуністичні заяви та нові погрози для аліянтів.

Бурхливий відгомін корейських налетів в англійському парляменті

Лондон. — Масова атака американської авіяції на гидравлічні електростанції в Північній Кореї на кордоні з Манджурією мала вчора бурхливий відгомін в англійській Палаті Громад, як посли з лейбуристської опозиції своїми запитами заставили прем'єра Черчила признати, що ці налети відбулися не тільки без апробати, але й без попереднього порозуміння з британським урядом. Опозиційні посли не квестіонували самого налету чи його доцільности, натомість хотіли знати, чи ген. Кларк, аліянтський командант на Далекому Сході, не переступив своїх повновластей, наказуючи бомбардувати об'єкти, які хоч положені на території Кореї, проте постачають енергію для Китаю.

Невдалий замах на життя південно-корейського президента

Пусан, Корея. — Минулого вівтірка, точно в другу річницю корейської війни, поліція в останній хвилині попередила та унеможливила намаганий замах на життя південно-корейського президента Синґмана Рі. Спробу замаху зроблено під час публічних обходів річниці, коли президент Рі промовляв до коло 6,000 зібраного народу. Власне тоді намагався дістатися до президента озброєний в пістолю осібняк, але в хвилині, як він підносив пістолю та намагався спрямувати її в плечі президента Рі, поліція та прибічники президента унешкідливили невдачного вбивника, вибиваючи йому з рук пістолю та скидаючи його з плятформи, з якої промовляв президент. Ним опісля заопікувалася поліція.

МАСОВІ ВТЕЧІ НІМЦІВ НА ЗАХІД

Берлін. — Бюро втікачів в Берліні повідомило, що впродовж перших трьох тижнів червня до Західного Берліна втекло 5,785 німців із совєтської зони, що становить 50 процент більше втікачів з-поза залізної заслони, ніж в такому часі попереднього місяця. Найбільша місячна кількість втікачів із східних в західні сектори Берліна була в червні 1950 року, бо виносила тоді понад 8,000 осіб. — Керівник бюра втікачів заявив представникам преси, що тепер між втікачами з-поза залізної заслони є найбільше хлоп'ячої молоді до 24-го року життя, які тікають перед покликанням їх до совєтської військової служби в рямках твореної тепер східно-німецької комуністичної армії. Великий наплив втікачів до Західного Берліна створює там низку трудностів, бо деякі західно-німецькі області, зокрема Північна Вестфалія, переповнені втікачами вже до тої міри, що відмовляються приймати нових. В Західному Берліні плянується тепер будову нових великих приміщень для втікачів, де вони могли б мати захист, заки зможуть знайти собі нове місце поселення або вернутися до звільнених від большевизму своїх домів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ХИЖАКИ ТА ЇХНІ ЖЕРТВИ

На таку тему написав статтю Макс Лернер (Ню Йорк Пост з 19 червня), в якій описує свої враження з жидівського віча в Брукліні, скликаного в обороні Юлія і Етель Розенбергів, засуджених на смерть за жпигунство і зраду. Віче це було заранжоване Комітетом для забезпеки справедливости; проводили ним і надавали йому тон — комуністи.

Лернер стверджує, що ціллю віча не була доля Розенбергів, які були по закону суджені й справедливо засуджені. Американські ж комуністи не дбали за таких невинних жидів, як Ерліх та Альтер, що їх Совєти позбавили життя! Комуністам йшло тільки про те, щоб переконати присутних на вічу жидів, що американська влада є антисемітська.

Ця брехня найбільше обурила Лернера. Він, що сам жидівського походження, не міг стерпіти, як цинічно обходяться комуністи з жидівськими почуваннями. Комуністи ж спровадили на віче навіть ортодоксального рабіна, що говорив по жидівськи і наводив багато цитатів з жидівських святих книг! В Совєтах тому рабінові вбили його сина, а проте він прибув на це віче, щоб промовляти, бо не може пережити цього, що жида засудив на смерть жид. Це відноситься до судді Кавфмана, який видав на Розенбергів смертний присуд.

Та для нас особливо цікаве в тому випадку те, що головним аранжером цього віча був Альберт Кан, усім нам так добре відомий з воєнного часу. Це той самий, що видавав в час війни бруковий тижневик „Ди Авр", де в кожному числі виписував брехні проти українського націоналізму і визвольного руху та „Свободи"; це теж автор книжки „Саботаж", в якій поміщено коротко те, що повторювано в „Ди Авр" роками. Пригадуємо, що видавництво цієї книжки було змушене ці напасті відкликати, коли У. Н. Союз, вніс позов як власник і видавець „Свобода". Сьогодні вже й в Вашингтоні знають, що Кан був і є комуністом і це урядово проголошують. Отже той самий Кан, як описує Макс Лернер, так гаряче промовляв до національних і релігійних почувань зібраних жидів, що аж сам прослезився, згадуючи за Розенбергів, як „невинні жертви американського антисемітизму". Читав Кан вічевикам ще й листа від Розенберґа, висланого з тюрми, в якому він пише, що він такий невинний, як ті 6 мільйонів жидів, що загинули в Европі в газових камерах.

Гидко було слухати таку брехню, пише Лернер, бо ж присуд, який видано на Розенбергів, не має нічого спільного з їх жидівським походженням, а тільки зрадою Америки та шпіонажою в користь Совєтів. Але, пише він далі, ті люди, що прибули на віче, на тім не визнавалися. По промові Кана почали навіть сипатись жертви і зібрано $ 3,500, хоч комуністам не йшло так про гроші в цьому випадку, як про протиамериканську пропаґанду в самій Америці. Як зручно комуністи вміють користуватись для своїх цілей сентиментами якогось народу, пише Лернер, можна було завважити якраз на цьому вічу. Ім же ж вдалося дістати рабіна, людину дійсно релігійну і глибоко відчуваючу ті кривди, яких зазнав жидівський нарід продовж своєї історії та його переконати, що і в випадку Розенбергів йде про „кривду" жидам, про антисемітизм в Америці.

До цього додамо, що добре сталося, що Лернер порушив цю справу в газеті, яка має між своїми читачами багато жидів, що не так добре визнаються на комуністичних „хижаках", які в міру потреба вміють прикидатися і релігійними і націоналістами, якщо це тільки помагає їхнімціллям.

„В ОБОРОНІ ЧЕСТИ"

Від деякого часу наша Редакція дістає постійно листи, протести, меморіяли, звіти, заяви і особисті або телефонічні повідомлення „в обороні чести" поодиноких громадян, чи їх груп. Ці заяви „в обороні чести" надходять з усіх кінців світу: з Німеччини, Франції, Англії, південно-американських країн і навіть з Австралії, не кажучи вже про цю нашу країну. Всі вони не мають жодного зв'язку ані зі „Свободою", ані з її редакцією. Звичайно спростовується або заперечується нез'ясовані ближче „поширювані вістки" або „сумні факти безпринципової та національно-шкідливої кампанії" проти поодиноких осіб або їх гуртів. В найкращому разі спростовується чи заперечується теж нез'ясовуні ближче повідомлення або тільки натяки з інших газет в цій або інших країнах.

Наведемо конкретний приклад. Впродовж деякого часу ми дістали для проголошення листи „в обороні чести" від Українського Д о п о м о г о в о г о Бюра (за підписами п.п. С. Дембіцького, М. Шпитка, О. Балинського, П. Григоровича та И. Гіряка), від Головної Управи Союзу Українських Національних Демократів в ЗДА (за підписами п. п. д-ра Костя Паньківського і проф. Миколи Шлемкевича) та від Конференції Дійсних Членів УВАН в ЗДА (за підписами проф. В. Міяковського та проф. Д. Горняткевича). Ці три листи наводимо окремо як приклад, бо всі вони відносяться до тої самої справи та стають в обороні чести наших відомих і заслужених громадян: проф. М. Ветухова, ред. Ю. Дивнича, інж. О. Балинського, інж. К. Фурколовського, реж. И. Гіряка та деяких інших осіб разом або поодиноко.

„Свобода" не надрукувала тих листів, подібно як і багато інших подібних, хоча підписи під ними, як і особи, в обороні чести яких вони стають, це загально відомі і високо заслужені громадяни, провідні особи в різноманітних ділянках нашого громадського і культурного життя. Ми не згадували б про це й на цьому місці, якби на Редакцію не було в тій справі натиску та якби ці заяви „в обороні чести" не повторювалися. Але в цих обставинах ми змушені забрати в тій справі голос та вияснити наше становище.

Честь — це той найбільший моральний скарб, що його має людина та якого вона повинна і зобов'язана боронити. Людина, що тратить честь — тратить все. Це тим більше, як йдеться про те, що загально називається національною честю, яка, звичайно, тісно зв'язана теж з особистою честю. „Свобода", як і кожний пресовий орган, зобов'язана з одного боку сама стояти на сторожі чести своїх громадян, або йти якнайдальше назустріч тим, для яких зайшла потреба свою честь обороняти. І в тому власне діло: мусить бути потреба оборони чести!

Цеї потреби ми не можемо домудритись в жодному із згаданих випадків, за виїмком конкретного випадку з ред. Ю. Дивничем, якому ми віддали місце для вияснень, що опісля було передруковане майже всіми українськими пресовими органами та з коментарями, які могли дати ред. Дивничеві повну сатисфакцію. Але невже ж можна спростувати невідомо ким і невідомо які „поширювані вістки"? Невже ж можна ставати „в обороні чести" загально відомих і шанованих громадян перед невідомими закидами невідомих анонімів? Во в ані одному із згаданих листів „в обороні чести" не згадано чим, хто, як і коли ту їхню честь порушив. Якщо б газета мала віддавати місце для „оборони чести" перед сплетнями, перед невідомо ким і як „поширюваними вістками", тоді українцям було б потрібно величезного органу, що називався б „В обороні чести" і той цілком певно не потрапив би ніколи вичерпати „матеріялу".

Як ми виглядали б тоді серед нашого довкілля, коли б наші пресові органи зароїлись від повідомлень „в обороні чести"? Крім того, що можна вважати громадським чи особистим порушенням чести? Звичайно, те, за що в особливих випадках можна б шукати законно-судової с п р а в е д л и в о с т и. Чи у випадках, про які мова, була така обида чести? Якщо б ці справи „оборони чести" ставити так, що б тоді було в інших суспільствах, напр. в американському, де під час виборчої кампанії „розставляться по кутах" кожного кандидата на будь-який пост.

Інше діло, що між українцями аж надто часто трапляється безвідповідальне та негідне обкидування болотом своїх противників. На кого в нас вже тим болотом не кидали і кому не приписували найрізноманітніших закидів і обид, до зрадництва включно? Скільки лиха ми вже нанесли своїй спільноті і українській визвольній справі таким безвідповідальним і часто злочинним хляпанням язика. Це в деяких випадках вже стало майже українською вдачею. І проти цього нам треба боротись, треба боротись усім індивідуально і зорганізовано, і в пресі і живим словом, нам треба включити це в програму нашого громадського і національного виховання, бо тільки так ми досягнемо своєї мети та переведення в життя принципу, що тільки того шанують, хто сам себе шанує. Знов безпідставні закиди і обвинувачення в кінцевому результаті завжди обертаються тільки проти того, хто їх виндвигає.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та напому поневоленому українському народові

Мирослав Прокоп

УКК і визвольна боротьба

IV.

Єдність еміграції з рідними землями і єдність серед самої української еміграції — четвертий принцип політики УКК

Коли, як це зробив Четвертий Конгрес, визнати, що основні сили у визвольній боротьбі українського народу знаходяться на українських землях та що роля еміграції є допоміжною, то прямим висновком з того буде забезпечити один фронт боротьби еміграції з рідними землями та спільний фронт самої еміграції. Без здійснення тих двох вимог, важко говорити про успішність якихнебудь еміграційних політичних акцій.

Що таке єдність еміграції з її рідними землями? Це передусім єдність з існуючою там боротьбою, з її головними ідеями та чинниками, що її ведуть, і повна їх моральна і політична піддержка. Ми, українська еміграція, а також американські українці є в тій щасливій ситуації, що ми можемо це сьогодні, хоч давно скінчилась друга світова війна, покликатись і дальше на безперервну організовану боротьбу українського народу, зокрема УПА, що її існування стверджують тепер, в 1952 році, найбільш обережні чужинецькі обсерватори. І це не є — як дехто вважає на еміграції — тільки стихійні відрухи народу. Ця боротьба є організована, очевидно в таких розмірах, які можливі в тамошній жахливій дійсності. Документи цієї боротьби були і є доступні для еміграції. Це були численні знані й незнані бої УПА, її рейди, акції УГВР, назвати хоч би її противиборчі акції в УРСР в 1946 і 1947 роках, звернення до народу в справі народовбивства, організації боротьби, звернення до еміграції з 1950 року, тоді ж звернення до „Голосу Америки". Водночас існування боротьби документували самі большевики, що видавали публічні заклики до капітуляції. При тому ця боротьба народу не була боротьбою анонімів. Йосип Позичанюк, Юрій Липа, Ростислав Волошин, о. Ґалянт, Шухевич - Чупринка, що як члени УПА або УГВР, отже як керівники визвольного руху згинули в боротьбі, є іменами, що мали свою вимову в Києві і в Луцьку, в Рівному і у Льво[illegible] другого боку, це були жи[illegible]дки: Около 300 вояків і старшин УПА, що прийшли в р.р. 47-51 на захід, особисто свідчили, що вони вояки підпільної армії і підпорядковані одному військовому і політичному керівництву. Вони приносили численні документи боротьби, підпільну літературу, звідомлення, накази тощо. В результаті, серед більшости чужинців вони знайшли зрозуміння і довір'я. Серед численних своїх — не завжди.

На жаль, найменше довір'я знайшли вони серед політичних партій УНРади. Партії ці допускають визвольну боротьбу на рідних землях тільки як якусь ближче неозначену і некеровану стихію. Очевидно, що коли брати до уваги важку большевицьку дійсність, такі висновки можуть насуватися. Але коли, з другого боку, живі люди і об'єктивні документи свідчать про певну організованість цієї боротьби, то всі українці на еміграції повинні тим тільки радіти. Бо це власне різні Ляйонси намагаються переконати світ, що властиво самостійницької боротьби на Україні немає та що всі самостійники це тільки еміграція.

В такий критичний спосіб підходячи до питання визвольної боротьби на рідних землях середовища Національної Ради уважають, що центральне керівництво визвольної боротьби українського народу повинно бути на еміграції, точніше, що ним має бути Національна Рада, її Виконний Орган та Президент А. Лівицький, коротко — Державний Центр. Очевидно, що можна б і таку розв'язку прийняти, поскільки б 1) вона була реальною, 2) найкраще сприяла б здобуттю державної незалежности України.

На жаль, неможливо з тим погодитися. Передусім, коли говоримо про визвольну боротьбу українського народу за державність, то маємо на думці в першу чергу боротьбу на рідних землях, бо від неї насамперед залежить наше визволення. К о н с е к в е н т н о, всякий головний центр визвольної боротьби за українську державу мусить передусім керувати революційною боротьбою на землях. Чи це можливе для Центру УНР? Не треба мабуть аргументувати, що це неможливо ані Державному Центрові УНР, ані Закордонному П р е дставництву УГВР ані тим партіям, що перебувають поза Національною Радою, як неможливо взагалі жодній українській чи іншій групі керувати з еміграції боротьбою на терені СССР. Власне з метою ведення боротьби на рідних землях залишається там УГВР і все революційне підпілля і так як досі дали вони неоспорні документи своєї боротьби, яка є безперечно загальноукраїнським політичним капіталом. Коли і це деколи на еміграції підлягається в сумнів, то як можна уявити керівництво боротьбою на землях якимнебудь чинником, що стало перебуває на еміграції? Вкінці: Національній Раді досі не вдалося стати центром всієї української політики на еміграції, порядком об'єднання всіх сил на еміграції. Чи не краще тоді сили всієї еміграції присвятити насамперед для цієї мети?

По-друге, визнання, що верховний центр боротьби народу знаходиться на еміграції, мало сприяє остаточній перемозі нашої справи. Передусім така постановка силою факту імплікує здачу такого центру на неминучу чужу ласку. В такому мисленні як невідлучна тінь включається надія, що в рішальний момент знайдеться якась приятельська рука, яка оті численні еміграційні центри поневолених народів одного дня поведе на їх батьківщину і там насадить як керівників народу. Може деяким еміґрантам, в яких питання самостійности їх країн не таке спірне, такі експерименти навіть і вдадуться.

Але щодо України, то можна сказати з цілою певністю: Не так здобувається її незалежність. Ми скажемо більше: зле було б, коли б вона так здобувалась!

Вкінці: Державний Центр ми мали в останній світовій війні. Чи керував він визвольними змаганнями українського народу? І чи не завдяки тому, що в той час таку боротьбу повів український визвольний рух, не оглядаючись на еміграційні центри, вся українська еміграція може покликатися ще сьогодні на існуючу боротьбу? І чи така ситуація не може повторитися в наступній війні? Правда, тепер ситуація інша і Державний Центр має шанси з'єднати всі сили на еміграції, але й тоді він може бути від рідних земель відтятий і то якраз тоді, коли там треба буде діяти. Зовсім без значення є те, чи основу для майбутнього осередку боротьби в рішальному моменті дасть на рідних землях УГВР, чи якесь інше об'єднання, що постане в Києві, на Донбасі, чи у Львові, бо в процесі боротьби її провід може бути знищений ворогами та може мінятися. Натомість першорядним є те, щоб провід такий діяв на рідних землях, бо інакше ні помочі заходу ми не дістанемо, ні ворогам не будемо спроможні протиставитися. Не забуваймо, що незалежно від усієї велитенської акції, що її в свій час вела жидівська еміґрація в користь своєї держави, доля Ізраїля рішилась остаточно боротьбою жидів на рідних землях.

Так отже проблема спору між УГВР і УНР це проблема самої концепції української визвольної політики і тільки в цій площині можна її розв'язати. При тому, наші завваги в ніякому разі не подиктовані бажанням поборювання, чи тільки применшування ролі такої інституції, якою є Державний Центр УНР. Вони подиктовані єдино бажанням знайти розв'язку повної єдности української еміграції з рідними землями та серед самої еміграції. Тому, в нашому розумінні, П'ятий Конґрес, займаючи становище до УГВР як керівника визвольної боротьби на землях, повинен водночас зайняти становище до Державного Центру УНР, як символу традиції і безперервности української боротьби та до Національної Ради і її ВО, як об'єднання всіх українських сил на еміграції (сподіючись, що вона це переведе), а з другого боку, як перемників колишнього уряду УНРеспубліки, що 32 роки тому вийшов на еміграцію, але ніколи не погодився з московською окупацією України. Поскільки вся українська зовнішня акція повинна виходити іменно з того факту тяглости в існуванні УНРеспубліки, факт цей, подібно, як сучасна приналежність України в ОН, може бути використаний для того, щоб у відповідний час впровадити на міжнародне форум справжніх речників волі українського народу. Не стаючи в цей спосіб в позицію готового уряду для України, Державний Центр має змогу, при умові повного об'єднання на еміграції та визнання ним керівних чинників боротьби на рідних землях, стати в позицію об'єднаного і леґального речника українського народу перед чужим світом. Це був би той єдиний центр, якого нам так дуже потрібно на еміґрації. Це розрішує також проблему правопорядку в українській політиці та справу примату поскільки за цей останній УГВР ніколи спору з УНР не вела.

Немає тоді також обав роздору на випадок війни, бо, як показала практика попередньої війни, роздор принесла Україні розсварена еміграція, а не навпаки.

В цей спосіб була б досягнена подвійна мета: єдність еміграції з Україною, що бореться, і єдність серед самої еміграції і то при максимальному збереженні всіх елементів зарівно традиції, як і сучасної боротьби, отже того, що творить основний український капітал поза рідними землями, капітал, без якого жодна українська успішна акція неможлива. При тому це була б єдність, здобута шля-

(Закінчення на стор. 4-тій).

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

Артист Сергій Боднарчук став жертвою сучасної русифікаційної політики на Україні. Часопис „Вечірній Київ" (№84) за підписом артиста надрукував статтю „Моя робота над образом великого Кобзаря". Молодий артист С. Боднарчук в фільмі „Тарас Шевченко" грав ролю поета і через це перетворився на показну фігуру совєтської пропаганди, удостоївся найвищих нагород і звань. „Советское искусство" (17 травня) пише, що згадані статті С. Боднарчук не писав, а замість нього написав якийсь меткий журналіст. Одначе цей журналіст сумлінно виконав політичні настанови. Від імені артиста він написав, що найбільш хвилюючою для його гри була сцена зустрічі поета з російськими друзями Чернишевським, Д о б р о л ю б о в и м, Курочкіним, коли на очах артиста появилися сльози радості. „Сов. искусство" пише: „В указанному епізоді на очах артиста, що грав ролю Шевченка, ніяких сліз не було".

Українські театри роз'їхались на літні гастролі. На Україні є тепер 74 театри, не рахуючи дрібних і провінційних. Репертуар цих театрів встановлюється „партією й урядом" і, як все совєтське життя, шабльоновий: на першому місці п'єси російських авторів, далі йдуть антиамериканські агітки і на останку українські твори. Львівський драматичний театр приїхав на гастролі до Києва. Київський театр ім. Франка гастролює в Одесі. Більшість театрів вивезено на гастролі в російські місцевості. Майже всі театри ставлять антиамериканську агітку Галана „Під золотим орлом". В Ризі на латвійській мові йде українська опера Мілютіна „Трембіта" з життя гуцулів.

Наукові співробітники Київського н а у к о в о-дослідного інституту будівельних матеріялів опрацювали технологію виробництва керамічних труб для водопроводів орошувальної системи півдня України, яка зараз будується. Труби будуються з огнетривких глин, запаси яких є в достатній кількості в різних районах України. Ці труби почав виготовляти Харківський завод будівельних матеріялів. Вони дешевші від чугунних труб.

В Дніпропетровську на стадіоні „Металург" 4 червня в присутності 30 тис. глядачів відбулося свято пісні і танцю. Свято почалося виступом десятитисячного хору, складеного з вибраних співаків різних хорів Дніпропетровської Области. На цьому святі виконувалися українські, російські, білоруські, молдавські, грузинські пісні і танці.

3 червня в Букарешті відбувся мітинг-концерт, яким закінчилася декада Української ССР в Румунії. З доповіддю „Совєтська Україна на шляху до комунізму" виступав румун М. Рошіяну. Голова ук. делегації Штогаренко передав від українського народу вітання румунам і виголосив тост в честь „вождя румунського народу Георгіу-Деж і в честь великого вождя трудящих всього світу тов. Сталіна". У всіх закутинах Румунії під час декади демонструвались українські фільми, давались концерти української музики, пісні, читались лекції про дружбу українського і румунського народів.

В Києві створено художній ансамбль танцю. В академічному театрі опери і балету відбувся перший концерт ансамблю. Виконувались українські і танці народів СССР. З метою популяризації танкового мистецтва ансамбль виїжджає на гастролі в Одеську, Херсонську, Дніпропетровську, Запорізьку, Львівську і Дрогобицьку області.

Чергова хвиля протестаційних мітингів на Україні присвячена подіям на острові Коджє і в Пусані. Оратори за вказівками партії й уряду виголошують ті самі шаблонові тиради. На мітингу Харківського тракторного заводу токар Дикань сказав: „Весь світ облетіла вістка про криваві злочини американських агресорів на острові Коджє і в Пусані. Вони намагалися приховати факти звірячого відношення з полоненими, але правди заховати не можливо. Ми, трудящі тракторобудівники, разом зі всім совєтським народом п'ятнуємо ганьбою американських імперіялістів і вимагаємо негайно припинити розправу над полоненими". (ЛЛ)

В. Барка

ВІДПОВІДЬ

(3)

Я розумію, „Енко" мав якусь приховану ціль. Саме за те, що він робить з чужими віршами, прошу пробачити за нагадування: — колись в готелях, під час гри в карти, били канделябрами по фізіономії. Для чого він те відновлює? Вже ось В. п. Тодось Осьмачка, наш справді визначний поет, який, нічого спільного з „Енком" не має, робить інакше: навіщо віддавати Барчину „неориґінальність" Тичині, коли можна з успіхом, хоч би від одного рядка, віддати її самому собі? І чого вам так несамовито залежить на моїх віршах?

Зрештою, щоб закінчити всю оту дивовижну і комічну справу, я буду радий, коли Великий Громадянин, себто читач, промовить до Т. Осьмачки:

— Високодостойний Т е о досію Степановичу! Чого ви клопочетеся, що якесь там Барченя щось пише? Не зважайте, бо воно в нас і вродилось таке, — гляньте, ходить незастебнуте! Не говорім про нього. Вже стіл застелений, — сідайте та вип'єм по чарці. Ви ж у нас такий видатний письменник. Ну, будьмо здорові! Щоб рідні не журились".

Це рішення справи найкраще, бо воно виключає, наприклад, такі випадки в статті В. п. Т. Осьмачки.

Він цитує одне місце з нотатки Яр Славутича, де сказано:

„Може бути кілька поглядів на творчість ювіляра. Але на нашу думку, М. Орест — найкращий **сучасний** (підкреслення моє, В. Б.) поет української нації".

Далі Яр Славутич в двох уступах, з котрих один торкається сучасних поетів, що по той бік залізної заслони, а другий — сучасних поетів, що по цей бік залізної заслони, говорить чому вони не зрівняються з М. Орестом. Між іншим, в другому уступі згадує також ім'я Т. Осьмачки. Ну, справа в доброму порядку. Яр Славутич попередив, що це його особиста думка, і як міг, арґументував її в згаданих двох уступах. Лихо схопилося через думку Яр Славутича про М. Ореста, як поета кращого, ніж, наприклад, Т. Осьмачка і тоді Т. Осьмачка зробив ось що: він, обережно кажучи, деформував цитату.

Було так:

„Але, на нашу думку, М. Орест — найкращий **сучасний** поет української нації".

Стало так:

„На нашу думку М. Орест — найкращий поет української нації" (виходить, кращий також за Т. Шевченка).

Це, як бачимо, за „методою" „Енка". Викинув дуже важливе слово з середини, ще й додав неправду: „Арґументацій ніяких".

Добувши новотвір, він стеменнісінько, як „Енко", підняв ляментацію в такому дусі, навіть почав глузувати з М. Ореста, кажучи, що поет по-школярському переказує з чужомовного і що, неначе совєсти в катівнях змушують в'язня з'їсти півмішка збоїн — так читається вірш М. Ореста; потім прирівнює поета до дикунок, які начіплюють собі в коси блискучих покидьків. Отакої!..

Бо то — претендент на „титул" найбільшого поета нації! А насправді В. п. Т. Осьмачка сам надів на М. Ореста терновий вінок, скажемо царя українських поетів, і почав бити його до крови і знущатися (застерігаємося в дуже обмеженому значенні вжитого тут порівняння). Цей спосіб усувати „суперника" помилково розрахований на відсутність вільного розсуду в читачів.

А в той час Яр Славутич нічого дуже єретичного не проголосив, вважаючи М. Ореста найкращим з **сучасних** (знов підкреслюю, В. Б.) українських поетів.

Навіщо ж заподіяна ця „містерія"? Навіщо наслідувати підробника „Енко", який мститься на В. Барці тільки за те, що той поет, як сказано в статті „Енка" в „Українському робітнику": „пишається першим у списку еміґрантської літератури".

Де ви бачили той „список"? Звідки він? Хто його складав? Що ви говорите, пане „Енко"? І чи варто, вигадавши самому той мітичний „список", удаватися до підробок і очорнення?

Теж і в відношенні до М. Ореста: Навіщо ви, Високодостойний пане Т. Осьмачка, як би сказати, деформували навіть чужий вислів, щоб причепитися і обсипати глумом доброго українського поета — перед його читачами. Чи ви свідомі того, що ви вчинили?!

Цими сумнівними речами ви знижуєте самі себе.

Ви говорите про „бездоріжжя"... Так от, найперше бездоріжжя для нашої літератури полягає в сіянні розбрату і взаємнопожиранні. Це ж і є споконвічне лихо, що нищить нас ще від часів „Слова о Полку".

Жодні половці і жодні большевики Муравйова не змогли б завалити нашу державу, як би не ота стопроклята „усобиця".

Немає нічого з сил, ворожих нам, що могло б згубити наше Слово — воно духом могутніше за все на світі. Все переможе. Але знов: усобиця, яку ми сіємо, може і цю нашу останню державу, „державу Слова", як говорить наш визначний поет М. Орест, — зруйнувати і зробити здобиччю ворогів.

Тому я й написав цю „Відповідь" — нехай буде невеличким межовим знаком, що перестерігатиме: тут дорога для усобиці пересічена!

Треба викреслити заздрість, підробку, обмову, гризню за першість, бо це — прикмети здичавіння.

Виполовши той чортополох, заходимося коло добрих злаків, що повинна мати наша літературна різа.

Травень, 1952, Нью-Йорк

Юрій Артющенко

ВИЗНАЙМО САМІ СЕБЕ Й НАС ВИЗНАЄ СВІТ

(Перед конвенцією УККА).

Як делеґат від учасників українських визвольних змагань державницького періоду — шікаговського Відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці та від 114 Відділу Українського Народного Союзу в Шікаґо, членство яких складається з громадян і негромадян Злучених Держав Америки, хочу висловити кілька думок в справі політично-підставових засад Українського Конґресового Комітету, в тій справі, яка правдоподібно буде обговорювана в одній з точок порядку денного цього, так важливого в житті американців українського походження, П'ятого Конґресу.

І так, на нашу думку, підставові засади політичного життя та діяльности української спільноти — як збірного індивідуума взагалі — повинні випливати з суверенної волі батьків, а що батьки теж не були безбатчики, то логічно, і з суверенної волі їхніх отців і праотців. Ці засади повинні випливати з тої їхньої суверенної волі, що виявлялися в усій повноті в державних періодах княжої, козацької й новітньої доби та плекання сотнями поколінь впродовж століть і передавалася в безперервній тяглости від поколінь до поколінь — як вічна цінність — як їх незломний заповіт — синам, унукам і правнукам. Ці засади повинні випливати з пошанування наших Великих Отців і Праотців, творців дороговказів української історії — державних періодів, бо як окремому індивідууму — людині, так і збірному індивідууму — нації, тільки тоді буде добре та довго житиме на землі, як довго шануватиме отців і праотців своїх, або, як каже п'ята заповідь Божа, — „Шануй батька свого і матір свою і добре тобі буде і довго житимеш на землі".

Виходячи з тої основної думки, мо й робимо такі висновки:

Незалежно від існування між нами розбіжних політичних переконань і протилежних поглядів щодо майбутніх форм державного правління в Україні, є в нашім історично-державнім житті означені й тверді порядки вартостей, яких ми морально й правно зобов'язані придержуватися. До таких вартостей належать у першу чергу державні традиції, праджерело яких лежить у княжій і козацькій добі, а безпосереднє джерело в останнім державницькім періоді. Не дармо ж всі три державницькі періоди, хоч і лежать у трьох різних добах, мають так багато між собою спільного, не говорячи вже про те, що тільки вони — ці три державницькі періоди — персоніфікують уповні суверенний вияв волі українського народу, але ніколи не міждержавні періоди, ані ті з них, що є найбільшими в своїх національно-революційних зривах. А найголовнішим є те, що те спільне ми вже бачимо в самій національно-державній ідеї, а не тільки у формах державности. Так, те спільне найперш ми бачимо в самій національно-державній ідеї, що виростала з одної історичної місії на грані двох континентів — у суходільнім центрі старого світу. Національно-державна ідея для їх усіх була одна-ковою, тільки форми втілення були різні, — в залежности від того, хто з них у тих державних формах втілював суверенну волю українського народу — праотці, отці чи їх сини. І в тім останній державницький період нашої історичної доби є для нас безпосереднім голосом наших отців і праотців, і йому ми повинні повинуватися, як суверенній волі українського народу.

Наша історична доба ще не скінчена — вона йде під знаком останньої нашої Державности — останніх двох Актів з 22 січня 1918 і 1919 років, на які й спиралася Українська Держава та й з яких то й випливало її законодавство, перед яким ми всі морально й правно обтяжені в повинностях ще й сьогодні, та не тільки ми, але й увесь західній світ, що стояв у тих и інших зв'язках із Українською Державою, яка й тоді вже була речником і оборонцем не тільки своїх власних духових цінностей, але й цінностей всього культурного світу. Зокрема весь західній світ обтяжений повинністю вдячности Україні — за тодішнє зламання розгонової сили деспотично-руйнуючого московського месіянізму та за затримання Москви в її поході на Захід.

Наша історична доба йде під традиціями й ідеалами, за які полягли в передових лавах герої Крут, Базару, Зимового походу й інших несмертельної слави дороговказів Української Армії — як національно - державної збройної сили, що формувалася й існувала не в міждержавному часі, не в часі чужої окупації, не в складі чужих збройних сил, але формувалася й існувала як Армія Суверенної Держави, на підставі її законодавства, що випливало з двох згаданих Актів. І воїнство Української Армії, що ні на один день не переставала існувати як збройна сила Української Держави, а її старшини й вояки формально перебувають в безтерміновій відпустці, — від самих початків ворожої окупації Української Держави безупинно бере участь у підпольній боротьбі українського народу, і то на всіх українських землях, а в останнім часі в Українській Повстанчій Армії. Тому то нові традиції в боротьбі широких українських народніх мас із Москвою все міцніше й міцніше пов'язуються з старими традиціями Української Армії, — як парості з живодавчим корінням. І чим дальше з історичної перспективи до днів останнього д е р ж а в ницького періоду, тим усе більшого й більшого зв'язку з державницькими традиціями шукає український нарід на рідних землях і на чужині — шукає своєї праведної законности, яку, в бездержавні часи, зберігає тільки державно-правне пересмство суверенности Влади й її збройних сил, — що твердо оперте на останнім державнім законодавстві.

З усього сказного ми робимо такі заключення:

1. Справа визнання державницької тяглости й пересмства нашого Державного Центру є не тільки важною в протиставленні його московським ставленникам в Україні, але в питанні повного заперечення всякого й з кожного боку плебісциту на сьогодні й на завтра.

2. В підпорядкованні себе Державному Центрові — революційні сили в Україні й українські збройні сили й всі військові формації на чужині як теж всі політичні групи в Україні й на чужині, скріплять довір'я до себе в українському народові й в світі.

3. Визнанням Державного Центру за найвищий керівний політичний центр українського народу, Український Конґресовий Комітет закріпить у цілім світі переконання, що вільним речником української національно-державної суверености й правним носієм її є тільки Український Державний Центр, але ніколи сьогоднішні ставленники Москви, чи припадкові ґуляївські типи, породжені міждержавницьким періодом.

4. Визнанням Державного Центру де юре Український Конґресовий Комітет поставить перед українським народом, а в тім і перед політичною еміґрацією як необхідність — однолітої цілости й вірности суверенній волі українського народу, висловленій в Двох Великих Актах Самостійности й Соборности.

5. Визнанням Державного Центру в усій повноті Суверена — Український Конґресовий Комітет стане тим першим зовнішнім чинником, хоч і українського походження, який подасть історичній правді руку й допоможе Державному Центрові вийти на міжнародній форум, щоб там звести останній бій з несправедливістю.

6. Визнанням Державного Центру за такий — ми всі, громадяни й негромадяни Злучених Держав Америки — українського роду, скріпимо один другого, бо тільки в рості одних лежить ріст других, а в нашій духовій цілости лежить наша перемога, але ніколи навпаки.

Визнаймо самі себе й нас визнає світ.

В. П-ко.

Українське Боффало

Перед нами — літографований, але чепурно виданий зошит у 32 сторінки. Є це Звіт Екзекутиви Укр. Конґр. Комітету, Відділ в Боффало, за 1951 рік.

Здавалось би, — „офіційна" матерія, якою у нас мало хто й цікавиться. А, між тим, ми сміло одіслали б до цієї лектури кожного українця, а особливо наших громадських працівників, що провадять наші установи, організації, відділи.

І, справді, перегорнувши цей зошит, ви маєте повне уявлення про життя ось такої нашої громади в Боффало. Громада, правда, невелика, нараховує біля 700 громадян. А, між тим, як показується, живе вона дуже інтензивним громадським життям. Виявляється, що протягом року відбулось в Боффало не більше й неменше, як 65 різного роду імпрез, громадських виступів, а також подій.

Чи ви гадаєте, що в інших місцях та містах буває їх менше?

Можливо, менше, в деяких ще більше, але в Боффало всі вони — ці виступи — дбайливо занотовані. І коли в інших містах усе це летить в „Лету Забуття" і безслідно пропадає, то в Боффало — усе це записано, — і сьогочасний діяч чи майбутній історик можуть собі відразу скласти уяву про зміст, характер і розмах укр. нац. життя в Боффало.

Не беремося тут переповідати змісту цього скромного зошиту, бо це нас дуже далеко запровадило б. Скажемо лише, що кожна сторінка цього зошиту набита змістом.

Тут і найголовніші історичні дані про саме місто Боффало: засноване воно було року 1790-го голяндською компанією. В році 1804 мало 20 домів. Нині має: 577,000 авт.

Перші українці з'явилися в Боффало в році 1882. Були це іміґранти з Лемківщини й Закарпаття. Перші громадські початки були дуже тяжкі. Не було греко-католицьких священиків. Але помалу трудноші переборено. Нині — в Боффало 4 церкви греко-кат. і 1 православна. Існує два народних доми, багато громадських організацій. Є бізнесмени: в дільниці Іст Боффало — 7, — між ними 4 торгівлі харчами, 2 ресторани. В дільниці Блек-Рак — 3 ресторани, 3 торгівлі харчами, 2 перевозові підприємства, 1 похоронник, 3 голярі, 3 — шевці, є музиканти.

Оскільки йде про Відділ Укр. Конг. Комітету, то він уконституувався 15 квітня 1951 року і складається з визначних місцевих діячів, утримує постійний контакт з іншими місцевими організаціями.

Із почину Відділу У. К. К. в Боффало, звертають на себе особливу увагу дві речі, а саме — злагодження адресаря українців, що мешкають в Боффало, і організація збірки Національного Датку.

Що до адресаря, то Відділ у Боффало цілком слушно уважає його основою для всякої громадської праці і на сьогодня уже охопив 1126 родин. Ця акція безперечно заслуговує всякої уваги і наслідування: справді, як далеко ми були б під оглядом організаційним, коли б мали адресар бодай половини усіх українців в Америці! А може він бути злагоджений лише старанням поодиноких місцевих організацій. І коли б кожний Відділ УКК, чи центральна організація в даній місцевості, поставили це своїм першочерговим завданням, то ми зробили б надзвичайний крок наперед. Всі ділянки укр. життя — політична, культурна, економічна, суспільна — дістали б справжню базу для свого поширення і розросту!

Друга срава, що звертає на себе увагу у Звіті, — це збірка Нац. Датку в Боффало. До цієї справи Відділ поставився цілком по діловому: були визначені окремі уповноважені для окремих дільниць і збірка дала — 3,000 долярів. У Звіті подано детально, як саме було організовано збірку, хто були зборщиками і под., — на жаль, брак місця не дозволяє на цих моментах спинитись. Зазначимо лише, що тут же, у Звіті, надруковано прізвища усіх платників за 1951 рік, із зазначенням, хто скільки вплатив. Повна картина акції — і повна контроля!

До окремих додатніх моментів Звіту належить, що у Звіті подано короткі інформації про всі укр. організації, що існують в Боффало та про їх працю. Цим способом маєте перегляд усієї культ.-нац. та громадської праці в місті та околицях, а загально — Звіт уявляє собою „малу енциклопедію" укр. Боффало.

Уявляємо собі, що коли б такий звіт подавали їхні Відділи УКК, охоплюючи увесь „український стан" в певному місті та працю за рік, то, в сумі, це давало б прекрасний матеріял для огляду укр. нац. життя в цілій Америці, для фіксування наших осягів, для ближчого ознайомлення з працею окремих діячів та плянування роботи в ширшому, загально-державному обсягові...

В кожному разі, за такий зразковий Звіт належиться Віділу УКК в Боффало і п. редакторові Ст. Шипилявому — велике признання.

Америка зблизька

Будь на сторожі — Америка

Із міста в місто перевозять під сучасну пору виставу Цивільної Оборони „Будь готова — Америка". В пляні, щоб якнайбільше американців мало нагоду побачити цю виставу. І дійсно, в кожному більшому місті — тисячі громадян користають з нагоди — молодь, вояки, цивільні, навіть діти. Старі, молоді, підлітки, — уставляються довгими чергами, слухаючи пояснень впорядчиків, накручених на платинки вказівок, оглядаючи картини, діяграми, різного роду апаратуру, авта і протилетунські гармати, приглядаючись до розяснень, як діє і яке знищіння приносить атомова бомба, тощо. Вистава має на цілі звернути увагу Америки на важливу проблему: що буде чи пак що може статися, у випадку вибуху третьої світової війни.

Вистава має незвичайний успіх. Вона, немов холодна вода на голову, ставить перед очі проблеми, над якими мало хто призадумується зайнятий своїми щоденними клопотами, своїми намаганнями якнайкраще влаштувати життя, якнайприємніше провести час. Будь на сторожі, приглянься до цього знищення, що його війна може принести і в Америку, слідкуй за, покищо, світляними ефектами знищення, вогню, смерти. Вдумайся і готовсь. Бомби, знищення, вогонь, ранені, вбиті — від цього всього сьогоднішня Америка не забезпечена.

Серйозний голос впорядчика, що показує спосіб, як діятиме слідкування за ворожими літаками над американською територією, як населення буде про налет повідомлене, остерігає: хоча б не знати, як нам вдалося розбудувати протилетунську о б о р о н у, існує можливість, що частина ворожих літаків прорветься через оборонні обручі і заатакує якесь місто. Тоді, все те, що бачиться на діяграмах, картинах, фільмах, може стати трагічною дійсністю. Тому кожний громадянин мусить приготовитись до найбільш непередбачених можливостей. Треба знати, що робити в такій ситуації, як рятувати себе і рідних, як приходити з допомогою сусідам. Що робити, щоб обмежити втрати в маєтку і людях, як заховуватися підчас атаки з повітря.

Вистава робить величезне враження, зокрема на тих, що мали нагоду на власній шкурі пережити налети літаків. Вона одночасно інформує, що Цивільна Оборона серйозно працює над поставленими собі завданнями, що коло її діяльности поширюється і поглиблюється, що значення цієї організації зростає з кожним днем.

Будь на сторожі, Америка — кричить до свідомости ця вистава, навчаючи, що підготовано, легше і оборонятися і легше наступати.

М. В. Дольницький.

Нове музичне видання

Ігор Соневицький — „Весна", Збірник Веснянок і Гаївок для фортепіяну.

Перед кількома місяцями ми звітували про появу першого випуску заповідженого циклю фортепіянових педагогічних творів І. Соневицького. Був це випуск „Зима" (колядки, щедрівки), який вніс в нашу педагогічну працю щось нового, цікавого, а головного свого, і мав серед студіюючої молоді великий успіх (дарма, що не був в книгарській продажі).

Сьогодні перед нами другий випуск вище згаданого циклю: „Весна". Чепурно, на гарному папері виданий збірничок веснянок і гаївок для учнів перших чотирьох років гри на фортепіяні. Треба сказати, що „Весна" краще підготована до друку від „Зими". Чіткіший нотний текст, пальцьовання, точні зміни експресії і фразування у великій мірі поможуть педагогові подати цей матеріял учневі так, як був задуманий.

Обробки поодиноких веснянок і гаївок визначаються добрим піяністичним звучанням та ширшим діяпазоном красок, технічних прийомів і свобіднішим трактуванням матеріялу, як це було в „Зимі", де опрацювання тематики мусіло обмежуватися до менш більш строгого церковно-колядкового стилю. Збірник „Весна" замітний теж тим, що в ньому перетоплено чисте український матеріял в модерну форму доброї фортепіянової дитячої музики і в цей спосіб з'єднано два елементи: свою тематику з інструктивністю високого рівня. Ця інструктивність не полягає однак тільки на вмілому з'єднанні і стопленню цих двох елементів, але замітна теж впровадженням до збірничка типових зразків голосоведення (канон), деяких, для початківців нових форм, — ноктюрни, варіяції, як також використання певних, добре сконструованих, чисто піяністичних ефектів, які, якщо вміло зреалізовані, дуже заохочують молодих виконавців до докладнішого пізнавання секретів фортепіянової гри.

Задумана і послідовно успішно реалізована праця І. Соневицького над збагаченням нашої підагогічної літератури повинна знайти піддержку у наших видавництвах і через них можливість поширення тих цінних збірничків серед найширших кругів громадянства.

Роман Савицький.

В к о ж н і й українській хаті повинен знаходитись часопис „ С в о б о д а".

УКК і ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА

(Закінчення зі стор 2-ої)

хом практикованих в демократичному світі взаємних уступок і здорового компромісу, відповідно до різниць в поглядах серед нашої громадськости. Натомість, ні є жодною єдністю механічне накинення однобічних формуловок і насильне підпорядкування собі інакше думаючих. Хто таку „єдність" проповідує, хто зокрема захвалює „єдність" на базі заперечування тих, хто ведуть боротьбу на рідних землях, той голосить не єдність, але роздор.

Виразне становище в тих справах американських українців на їх П'ятому Конґресі та вказання ними правильного шляху їх розв'язки всій українській еміґрації є великою місією американських українців та їх вкладом не тільки у справу упорядкування внутрішніх відносин на еміґрації, але також для скріплення позицій української визвольної справи серед чужого світу.

Кінець

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ НТШ

В суботу, 28. червня 1952, в год. 6 веч. відбудеться в приміщенню НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст., кімната 252 наукове засідання Економічної Комісії НТШ з такою програмою: проф. Микола Величківський: „Німецька економічна політика в Україні" (рецензія на 11 розділ Енциклопедії Українознавства); проф. д-р Микола Чировський: „Теоретичне обоснування державної економічної ініціятиви і плянування в умовах капіталізму".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Американська ввічливість

Звичайно маємо враження, що американці в своюму метушливому житті не мають часу на вияви сердечности людини до людини й дуже часто роблять на нас, новоприбулих, враження доволі егоїстичної збірноти, що всеціло займається виключно своїми особистими інтересами та приємностями.

З тимбільшою приємністю відмічаємо нище подані факти, які трапилися недавно в Чісголм, Міннесота, де в минулих чотирьох роках поселилося 11 новоприбулих українських родин.

Іменно, товариші Романа Тимчишина, студента каледжу, затямили добре день приїзду його до Америки та справили йому в четверту річницю його побуту в Америці гарну несподіванку. Нічого непередчуваючого Романа запросили на приняття, де було зібране численне товариство і де прикрасою багато застеленого стола був великий „кейк", прикрашений цукровою масою в національних американських та українських кольорах, на якому писалися 4 символічні свічечки.

Студент Роман Тимчишин, побіч знаменитих осягів в науці, виявляє рівнож непересічний драматичний та бесідницький талан. Він був президентом „фрешмен клес" та „джерман клоб". В минулому шкільному році він креував головні ролі в кількох драматичних виставах в каледжі. Знавці драматичного мистецтва та заінтересовані учителі заохочують його студіювати драматичне мистецтво на Міннесотськім Університеті, обіцюючи йому матеріяльну піддержку.

Роман бере також участь в зааранжованих каледжом дискусіях в радіо на політичні теми, в яких виявив оригінальний підхід, відмінний від шабльонових американських поглядів на політичні події, й дуже часто причинявся до пропаганди українських інтересів.

Подібний вияв симпатій виявили американці з Чізголму супроти Марти Березюк, учениці місцевого гайскул, з нагоди її 16-літних уродин. В день її уродин з'явилася в домі родичів Марти представниця організації „Велком Вейґен", вручаючи її мистецько виконану грамоту від цієї організації й численні „Гіфт Кардс" від місцевих купців та підприємців, за пред'явленням яких соленізантка могла одержати в них різні подарунки. „Велком Вейґен" продовжує традицію американських піонерів, а саме...: коли на горизонті прерії появлявся віз, накритий плахтою, що досі являється символом оцих відважних і підприємчивих поселенців, жінки виходили назустріч, несучи на привітання свіжу воду, харчі та інші речі першої потреби...

Сьогодні „Велком Вейґен" продовжує свою традицію в цей сосіб, що не лиш вітає новопоселених в громаді, але також відмічає своєю увагою певні радісні події сімейного життя співгромадян.

Крім цього, одержала Марта гратуляційні листи, редаговані з надзвичайним теплом від суперінтендента шкіл Чіголмського дистрикту, Мр. Стефенсруда, та мейора Чізголм Мр. Матурі.

Марта Березюк є одною із найкращих учениць гайскулу в Чізгом. За гарні поступи в науці одержувала кількаразово спеціяльні відзначення. Недавно на запрошення організацій „Амерікан Ліг" зачитала на їхньому зібранні свій шкільний „есей" на тему „Мінесотас плейс ін Амеріка тудей" і осягнула другу (грошеву) нагороду. Кілька шкільних задач писала Марта на тему: Україна і її народ, українські народні звичаї, природні багатства України та українське народне мистецтво. Задачі були читані у всіх клясах гайскул й на бажання молоді і учителів мусіла Марта демонструвати зразки українського народного мистецтва, які можна було найти серед нашої невеликої колонії нових іміґрантів.

При цій нагоді мешканці „Месабі Айрон Рендж" вперше мали змогу довідатися, що „легендарна" „Галіція", це „пульс" дуже життєвого організму, якому на ім'я „Україна", яка зараз являється „Ахіллевою п'ятою" червоної кремлівської імперії. Приклад справді гідний до наслідування й найкращий шлях для пропаганди української справи. В цей спосіб здобуваємо для України симпатії і серця молодої американської генерації, оцеї будучої еліти, на опінії якої нам мусить залежати.

В. Б.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую Друзів: **ПЕТРА ГОБЕЛЬ, ОРЕСТА ПОСМІТЮХ, МИХАЙЛА КІЗИМУ.** Голоситись на адресу:
ALEXANDER JAKIMCZYK
27 North Union St.,
Easton, Penna.

Проф. Я. Рудницький високо оцінює досягнення українців в ЗДА

З нагоди свого одномісячного побуту в Злучених Державах, Редакцію „Свободи" та Гол. Канц. УНСоюзу відвідав вчора професор славістики на Манітобському Університеті в Канаді, відомий наш учений та автор багатьох наукових праць, д-р Ярослав Рудницький, висловлюючи свій подив та признання за великі досягнення американських українців в поодиноких ділянках їхнього спільнотного життя. Проф. Я. Рудницький приїхав до ЗДА, щоб з доручення Манітобського Університету взяти участь у міжнародному фонетичному з'їзді, який відбувся в Кемридж, Масс. в половині цього місяця, що дало йому теж нагоду звернути увагу на досягнення української науки в цій ділянці. Зупинившись в Ню Йорку, проф. Рудницький використовує нагоду та збирає матеріяли до деяких дальших його наукових праць, що мають бути опубліковані Манітобським університетом та українськими науковими установами. Він окремо заінтересований матеріялами до свого етимологічного словника, над яким працює вже від багатьох років, як теж матеріялами до україніки в Америці. Під час свого побуту в американській метрополії, він виступив з науковими доповідями в наших наукових установах НТШ та УВАН. В Ню Йорку йому м. і. пощастило дістати для постійно поповнюваного ним українського відділу бібліотеки Манітобського університету рідкісний примірник першого видання Гоголевих „Мертвих Душ". Проф. Я. Рудницький висловив окреме признання за культурну діяльність У. Н. Союзу, що проявилася м. ін. в признанні стипендії для студентів славістики на Манітобському університеті вже впродовж двох років. Він вважає, що теж новонабута У. Н. Союзом оселя „Союзівка" гратиме важливу ролю в нашому культурному житті, включно з можливостями організації різноманітних курсів, викладів, вистав і т. і.

В третю річницю смерти бл. п.
Ґен.-хор. Гната Стефанова
відбудеться дня 29. червня ц. р. в церкві св. Юра, в Ню Йорку, при 7-ій вул., о год. 12-ій
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
на яке запрошує Рідних і Товаришів Зброї
Родина.

Поступ у німецько-жидівських переговорах

Вассенаар, Голандія. — Тут, після двомісячної перерви, розпочалися німецько-жидівські переговори в справі відшкодування за переселення 500,000 жидів до Ізраїля. Німці пропонують заплатити Ізраїлеві 715,000,000 долярів, головним чином товарами, а тільки частину долярами. Коли німецькому урядові вдасться дістати позичку в ЗДА. Ізраїль домагався 1,000,000,000 долярів і він має виступити з контрпропозицією, але гадають, що його вимоги не будуть далекі від суми, що її запропонували німці. Німці пропонують платити річно по 400,000,000 марок до березня 1954 року, а пізніше по 250,000,000 марок річно. — Німці стараються про позичку в ЗДА кількох сот тисяч долярів, і частину з тієї позички призначили б на готівкову сплату зобов'язань Ізраїлеві, а решту платили б товарами. Німці пропонують сплатити всі зобов'язання Ізраїлеві за 10 до 12 років, а ізраїльські представники домагаються заплати в вісімох роках. Відновляться в найближчих днях переговори німців з Жидівською Світовою Організацією, яка домагається відшкодування, що виносить 500,000,000 долярів за майно тих жидів, що не залишили спадкоємців.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори „Запорожської Січи", 117 Відділу, відбудуться в суботу, 28. червня, в год. 8-ій ввеч., в домівці при 39 E. 7-а вул., в Ню Йорку. Просимо всіх членів явитися. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, фін. секр.

ТАРЗАН, ч. 2859. Потоп.

WITHOUT HESITATION, THE KOHRIANS CHARGED INTO THE FACE OF RIFLE AND PISTOL FIRE, AND THE FIGHT QUICKLY BECAME A HAND-TO-HAND BATTLE

DR. WONG AND CAPT. WEST WERE QUICKLY SUBDUED, THEIR WEAPONS SNATCHED FROM THEIR HANDS.

TARZAN AND O'RORKE CONTINUED THE UNEQUAL BATTLE, FIGHTING DESPERATELY FOR THEIR LIVES.

Без вагання, корійани кинулися віч-на-віч рушниць і пістолів, і боротьба замінилася в рукопашну битву.

Д-ра Вонга і кап. Веста швидко перемогли, їхню зброю вирвали з їхніх рук.

Тарзан і О'Рорке продовжували нерівну битву, розпачливо обороняючи своє життя.